

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

“ _ ” _____ 2016р.

УКРАЇНСЬКЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

напряму 6.020202 “Хореографія”

Луцьк – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни “Українське хореографічне мистецтво” для студентів спеціальності 6.020202 “Хореографія”. – 2016 року. – 18с.

Розробник:

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри хореографії

Косаковська Л. П.

Рецензент: кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри історії, теорії мистецтв
та виконавства

Ігнатова Л.П.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри хореографії
протокол №3 від 13 жовтня 2015р..

Завідувач кафедри

доц.Дужич-Ніколайчук В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв
протокол № 2 від 20.10. 2016р.

Голова науково-методичної
комісії інституту мистецтв

доц.Шиманський П.Й.

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету
протокол № 3 від 15. 11. 2016 р.
Голова науково-методичної ради університету

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Проблеми культурного життя України викликають нагальну потребу у вихованні нової генерації творчої молоді, яка активно сприятиме розвитку вітчизняної культури. Підготовка спеціаліста в галузі хореографічного мистецтва вимагає особливої уваги як до його фахової підготовки так і до виховання його особистісних характеристик як митця-хореознавця. У зв'язку з цим у науковій організації навчального процесу особливого значення набуває комплекс дисциплін, що впливають на формування особистості в професійно-мистецькому і культурологічному аспектах.

Курс " Українське хореографічне мистецтво" передбачає вивчення основних етапів зародження, становлення, розвитку народної хореографії в Україні, тенденції розвитку видів і жанрів українського народного танцю. Саме тому рівень знань та вмінь студентів, здобутих в процесі вивчення "Українського хореографічного мистецтва" як навчальної дисципліни є вагомим складовою професіоналізму майбутніх балетмейстерів та керівників хореографічних колективів.

Матеріал, запропонований програмою, вивчається у тісному зв'язку з предметами: "Композиція та постановка танцю", "Методика викладання ритміки і хореографії", "Історія хореографічного мистецтва".

Курс складається з 2-х розділів.

Перший розділ "Народний танець в українській традиційній культурі" включає теми, присвячені генезі та розвитку українського народного хореографічного мистецтва, танцювальним традиціям, а також проблемам розвитку і ролі танцю в українській традиційній культурі.

Другий розділ "Танцювальне мистецтво України" містить теми, присвячені історико-культурологічним засадам розвитку українського танцювального мистецтва, формуванню і утвердженню в Україні народно-сценічного танцю, тенденціям розвитку хореографічного мистецтва сьогодення. Розглядаються основні напрямки і періоди в історії української національної хореографічної культури, мистецтва, наукові праці, розробки, присвячені історії українського народного танцю.

Матеріал розділу містить дані про видатних хореографів та їх постановки, а також про відомих представників виконавського мистецтва.

Викладання дисципліни "Українське хореографічне мистецтво" базується на цілому ряді принципів: науковість, наступність, проблемність навчання, наочність, свідомо навчально-пізнавальна активність студентів. Курс вивчається протягом одного року (6-й - 7-й семестри), включаючи в себе лекційні, практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни денна/заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>5</u>	0202 "Мистецтво"	обов'язкова
	6.02020 "Хореографія"	
Модулів <u>3</u>	Спеціальність "Хореографія"	Рік підготовки: <u>3 - 4</u>
Змістових модулів <u>3</u>		Семестр: <u>6 - 7</u>
ІНДЗ: немає		Лекції: <u>36</u> год.
Загальна кількість год. <u>180</u>		Практичні : <u>26</u> год.
Тижневих годин : Аудиторних: 4-6 год. самостійної роботи :4 год. індивідуальної роботи: 2 год.	Бакалавр	Самостійна робота: <u>60</u> год.
		Індивідуальна робота: <u>56</u> год.
		Форма контролю: екзамен – 7 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

- знайомство з основними теоретичними засадами дисципліни та диференціювання й уніфікування знань з програмного матеріалу дисципліни, їх комплексне застосування при вирішенні практичних завдань;
- накопичення та засвоєння ґрунтовних теоретичних знань з історії розвитку вітчизняної хореографії;
- здобуття і поглиблення інформації про характерні особливості процесу становлення українського хореографічного мистецтва та національної школи класичного танцю;
- збагачення досвіду сприйняття та аналізу хореографічного мистецтва сучасності, його художньо-ідейної концепції.

Після опанування даного курсу студенти повинні **знати:**

- роль і місце предмету "Українське хореографічне мистецтво" в системі професійної підготовки та майбутньої праці студентів у якості керівників хореографічних колективів;
- специфічні особливості та виразні засоби хореографічного мистецтва;
- основні етапи розвитку вітчизняної хореографії,
- характерні особливості становлення і розвитку народного хореографічного мистецтва України;
- стилі біографічні дані провідних діячів українського народного хореографічного мистецтва.

Студент повинен **вміти:**

- інтегровано застосовувати знання програмного матеріалу дисципліни, вільно володіти спеціальною термінологією;
- визначити стильову приналежність хореографічних творів;

- проаналізувати творчість видатних діячів українського народного хореографічного мистецтва.

3. Програма навчальної дисципліни

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

	Кількість годин, відведених на:			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
ІХ семестр. Змістовий модуль 1. Народний танець в українській традиційній культурі.				
Тема 1. Зміст і завдання курсу "Українське хореографічне мистецтво".	2	1	6	6
Тема 2. Педагогічний потенціал української хореографії.	2	1	6	8
Тема 3. Історичні витоки українського народного хореографічного мистецтва.	4	1	8	6
Тема 4. Український хореографічний фольклор у циклі календарно-річної та сімейно-побутової обрядовості .	4	1	6	8
Тема 5. Хореографія українських народних танців.	4	1	6	8
Тема 6. Музика українських народних танців.	2	1	6	6
X семестр. Змістовий модуль 2. Становлення та розвиток українського народного хореографічного мистецтва.				
Тема 1. Основні етапи дослідження українського народного хореографічного мистецтва.	2	2	10	8
Тема 2. Поява сценічних форм українського народного танцю.	4	2	10	10
Тема 3. Збереження та розвиток українського танцювального фольклору у творчій спадщині В.М.Верховинця та В.К.Авраменка.	2	1	10	10
Тема 4. Розвиток українського народно – сценічного танцювального мистецтва на сучасному етапі.	2	1	10	8

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ **VI семестр**

Змістовий модуль 1.

Народний танець в українській традиційній культурі.

ТЕМА 1.1. Зміст і завдання курсу "Українське хореографічне мистецтво". 2 год.

Мета, завдання, структура курсу " Українське хореографічне мистецтво". Значення предмету як складової частини загального процесу підготовки фахівця – хореографа в цілому і основної дисципліни для майбутнього балетмейстера, керівника хореографічного колективу.

Визначення хореографії в класифікації мистецтв. Специфічні особливості та виразні засоби української народної хореографії. Визначення ключових понять – "танець", "народний танець", "хоровод", "пляска", "танок".

ТЕМА 1. 2. Педагогічний потенціал української хореографії.

2 год.

Зміст і форма українського народного хореографічного мистецтва. Інваріантність змісту твору у поєднанні з сюжетом як можливість для сприймання мистецького твору.

Багатофункціональність хореографічного мистецтва. Зв'язок функціонального розмаїття з розвивальним потенціалом мистецтва народного танцю. Мистецтвознавчо – педагогічний потенціал впливу українських музично – хореографічних традицій на загальний та музично – руховий розвиток особистості.

ТЕМА 1.3. Історичні витоки українського народного хореографічного мистецтва. 4 год.

Історико-культурні засади розвитку українського народного танцю, специфіка його автохтонних пластичних форм.

Синкретична єдність народного танцю з іншими видами мистецтва у первісних езотеричних культурах і магічних обрядах. Специфічні особливості архаїчної культури слов'ян.

Український народний танець як компонент синкретичного обрядового дійства та життєво – важлива форма суспільної активності. Основні аспекти ритуального танцю у традиціях і обрядах українського народу.

ТЕМА 1.4. Український хореографічний фольклор у циклі календарно-річної та сімейно-побутової обрядовості . 4 год.

Хореографічний фольклор у циклі календарно-річної та сімейно-побутової обрядовості, його зв'язок з язичницькими віруваннями і міфологією.

Роль фольклору як основи для розвитку лексики народного танцю. Значення в цьому процесі взаємовпливу національних культур.

Значення танцю в житті українського народу. Середовище, в якому побували і розвивались українські народні танці. Танці інших народів у хореографічному мистецтві України. Метелиці, польки, кадрили – національний різновид європейських танців в українському народному хореографічному мистецтві.

Стилістичні особливості українських народних танців та їх районування.

ТЕМА 1.5. Хореографія українських народних танців. 4 год.

Багатозначність семантики хороводів та ігрових пантомім, характерних для традиційної календарної, ініціально-посвячуваної, весільної, поховальної обрядовості українців. Становлення етнонаціональних рухових архетипів. Символічні структури в орнаментіці українських хороводів.

Композиційні елементи та окремі хореографічні малюнки у хороводах. Танцювальні рухи, які сформувались у хороводах. Класифікація хороводів за стилістичними особливостями та співвідношенням їх складових елементів.

Побутові танці - найчисленніша група українського народного хореографічного мистецтва. Класифікація побутових танців за стилістикою. Танець гопак як зовнішньо – етнографічний атрибут українського народу . Хореознавчі концепції походження танцю "Гопак".

Сюжетні танці як етап у розвитку народного хореографічного мистецтва України. Характерні особливості української народної хореографії.

ТЕМА 1.6. Музика українських народних танців. 2 год.

Характеристика пісенних танцювальних мелодій. Значення інструментального супроводу в танцювальних пісенних мелодіях. Характеристика інструментальної народної танцювальної музики.

Мистецтвознавчо – педагогічний потенціал впливу українських музично – хореографічних традицій на загальний та музично – руховий розвиток особистості.

Лад, метроритміка, форма танцювальних мелодій. Характерні особливості мелодій сюжетних та побутових танців, хороводів.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Народний танець в українській традиційній культурі. 1 год.

1. Історичні витоки українського народного танцю.
2. Семантика стильово-композиційних побудов та образно-символічної мови українського народного танцю.
3. Український народний танець як природна основа і невичерпний арсенал зображально-виражальних засобів професійного мистецтва.

Тема 2. Хоровод – найдавніший вид народного танцювального мистецтва. 1 год.

1. Класифікація хороводів.
2. Стилiстичні особливості хороводів.
3. Основні рухи і фігури традиційних українських хороводів.

Тема 3. Тексти хороводів і танцювальних пісень як складові частини українського народного танцю. 1 год.

1. Найдавніші форми релігійних уявлень та вірувань, їх відображення у текстах хороводів.
2. Характерні особливості текстів метелиці та коломийки.
3. Трудова і побутова тематика у текстах хороводів.
4. Поетичні особливості текстів хороводів і танцювальних пісень.

Тема 4. Побутові українські народні танці. 1 год.

1. Класифікація побутових танців, характеристика жанру.
2. Метелиці, польки, кадрили – національний різновид європейських танців в українському народному хореографічному мистецтві.
3. Характеристика танців козацького жанру.
4. Коломийковий жанр: коломийки, гуцулки, верховини.
5. Гопак як зовнішньо – етнографічний атрибут українського народу.

Тема 5. Сюжетний танець як жанр української народної хореографії. 1 год.

1. Класифікація сюжетних танців; загальна характеристика жанру.
2. Сюжетні танці: архітектоніка, композиційне вирішення та їх зв'язок з пісенним текстом.

3. Характерні особливості мелодій сюжетних танців.

Тема 6. . Хореографічний фольклор у циклі календарно-річної та сімейно-побутової обрядовості. 1 год.

1. Танець як компонент обрядового дійства .
2. Функціонування українського народного танцю в побуті.
3. Релігійно – магічне значення української народної танцювальної культури.
4. Роль танців у суспільному житті українців.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Огляд та опрацювання літератури з дисципліни.

Завдання 2. Проаналізувати твори хореографічного фольклору в циклі календарно – річної та сімейно – побутової обрядовості (за роботами: Килимник С.Український рік у народних звичаях в історичному висвітленні: У 3 кн., 6 т. – К.:АТК"Оберіг", 1994. – Кн.ІІ., Т.3(Весняний цикл), Лозко Г. Українське народознавство. – К.: Зодіак – ЕКО, 1995.

Завдання 3. Самостійне опрацювання тем: " Танець як частина обрядово-ритуальної системи слов'ян ", "Танець у звичаєво-обрядовій сфері давніх українців ", "Синкретична природа українських хороводів".

Завдання 4. Опрацювання окремих питань по темі " Сучасні хореознавчі концепції походження танцю "Гопак".

Завдання 5. Перегляд відеозаписів виступів ансамблів українського народного танцю: "Юність", "Ятрань", "Волинянка", "Галичина", "Дніпро", "Полісянка".

Завдання 6. Підготовка до виступів на семінарах.

Завдання 7. Систематизування вивченого матеріалу перед заліком.

Творче індивідуальне завдання (проект) - у процесі вивчення дисципліни "Українське хореографічне мистецтво" студент повинен виконати творчу роботу (проект) – підготувати реферат.

Реферат – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з окремих розділів курсу, і містить короткий виклад змісту з певної теми. Мета - закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання з предмету.

Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і стислим, містити основні фактичні та теоретичні відомості.

Виявив здатність самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати літературні джерела; правильно організувати свою дослідницьку роботу та оформити її результати.

Тематика рефератів.

1. Український народний танець як компонент первісного синкретичного мистецтва.
2. Хоровод як видовищно-ігрова форма народної творчості.
3. Хореографічний фольклор у циклі календарно-річної обрядовості українців.
4. Функціонування українського народного танцю в побуті.
5. Роль фольклору як основи для розвитку лексики народного танцю.
6. Значення танцю в житті українського народу.
7. Середовище, в якому побутовали і розвивались українські народні танці.
8. Танці інших народів у хореографічному мистецтві України. Метелиці, польки, кадрили – національний різновид європейських танців в українському народному хореографічному мистецтві.
9. Стилїстичні особливості українських народних танців та їх районування.
10. Композиційні елементи та окремі хореографічні малюнки у хороводах.
11. Танцювальні рухи українських хороводів.

12. Класифікація хороводів за стилістичними особливостями та співвідношенням їх складових елементів.
13. Побутові танці - найчисленніша група українського народного хореографічного мистецтва.
14. Класифікація побутових танців за стилістикою.
15. Танець гопак як зовнішньо – етнографічний атрибут українського народу .
16. Сюжетні танці як етап у розвитку народного хореографічного мистецтва України.
17. Характерні особливості української народної хореографії.
18. Характерні особливості народної танцювальної музики.
19. Народний танець в українській традиційній культурі.
20. Історичні витоки українського народного танцю.
21. Танець у звичаєво-обрядовій сфері давніх українців.
22. Семантика стильово-композиційних побудов та образно-символічної мови українського народного танцю.
23. Сучасні хореознавчі концепції походження танцю "Гопак".
24. Український народний танець як природна основа і невичерпний арсенал зображально-виражальних засобів професійного мистецтва.
25. Становлення українського народно-сценічного танцювального мистецтва.
26. Поява сценічних форм народного танцю та еволюція його художньої образності.
27. Український народний танець у виставах музично-драматичних та оперних театрів.
28. Професіоналізація народного танцювального мистецтва. Балетмейстерська, педагогічна та наукова діяльність хореографа-фольклориста В.Верховинця.
29. Розвиток професійного народно-сценічного хореографічного мистецтва в ансамблі танцю П.Вірського.
30. Становлення системи хореографічної освіти і виховання.
31. Танець як частина обрядово-ритуальної системи слов'ян.
32. Синкретична природа українських хороводів.
33. Скомороство як явище театральної-видовищної культури Київської Русі.
34. Танець у вертепній драмі та народних виставах „Меланка” і „Коза”.
35. Тенденції розвитку українського балетного мистецтва 20-30-х рр.. ХХст.
36. Особливості формування українського народно-сценічного танцювального мистецтва як окремого виду національної культури.
37. Український хореографічний фольклор на українській професійній сцені 20-30-х рр.. ХХст.
38. Функціонування українського народного танцю в побуті.
39. Збереження і розвиток українського танцювального фольклору у творчій спадщині В.Авраменка.
40. Розвиток народно сценічної хореографії в Україні (кін. ХХ-поч.ХХст.).
41. Тематична і жанрова різноманітність творчої спадщини П.Вірського.
42. Збереження і розвиток національних виконавських традицій у сучасному хореографічному мистецтві.
43. Становлення та розвиток системи хореографічної освіти та виховання в Україні.
44. Самобутність хореографічного мистецтва аматорських танцювальних колективів Волині.
45. Тенденції розвитку хореографічного мистецтва Волині на сучасному етапі.
46. М.Верховинець – теоретик і практик української хореографії.
47. Джерелознавчий та історіографічний аспекти проблеми дослідження української народної хореографії.
48. Хореографічне мистецтво як фактор виховання та збагачення духовної культури молоді.

VII семестр
Змістовий модуль 2
Становлення та розвиток українського народного хореографічного мистецтва.

ТЕМА 2.1. Основні етапи дослідження українського народного хореографічного мистецтва. 2 год.

Український народний танець у перші збірки етнографів кінця XIX-го століття. Характеристика праць дослідників П.Чубинського, В.Милорадовича, М.Маркевича, Х.Ящуржинського, Ф.Колесси, Р.Герасимчука, М.Грінченка та ін.

Значення праць В.М.Верховинця – основоположника теоретичних засад національного танцювального мистецтва, як першої спроби всебічного розкриття особливостей української народної хореографії.

ТЕМА 2.2 Поява сценічних форм українського народного танцю. 4 год.

Скомороство як явище театрално – видовищної культури Київської Русі. Танці у творчості скоморохів. Роль мистецтва скоморохів у становленні і розвитку вертепної драми.

Танець як засіб характеристики персонажів у вертепній драмі, народних виставах "Меланка" і "Коза". Народний танець у шкільній драмі.

Професіоналізація та еволюція художньої образності народного танцювального мистецтва у творчій діяльності Г.Деркача, Х.Ніжинського, М.Соболя.

Поява сценічних форм народного танцю у музичній комедії І.П.Котляревського "Наталка - Полтавка" та у виставах С.Ленчевського.

Театралізація українського народно-сценічного танцю. Сценічний танець у виставах музично-драматичного театру як складова драматичної дії.

Український народний танець у виставах корифеїв українського театру М.П.Старицького, М.Л.Кропивницького, П.К.Саксаганського, М.О.Садовського. Балетмейстерська діяльність В.Верховинця і В.Авраменка у театрі М.Садовського.

ТЕМА 2.3. Збереження та розвиток українського танцювального фольклору у творчій спадщині В.М.Верховинця та В.К.Авраменка. 2 год.

Дослідження В.Верховинцем (1880 - 1938) народної танцювальної творчості. Праці В.Верховинця "Теорія українського народного танцю", "Весняночка".

Синтез класичної лексики з мотивами танцювального фольклору у першому національному героїко-романтичному балеті "Пан Каньовський".

Введення в оперні, музично – драматичні вистави фольклорних зразків. Синтез класичної лексики з мотивами танцювального фольклору у першому національному героїко-романтичному балеті "Пан Каньовський". Національний колорит, емоційність національних танців у кращих постановках хореографа.

Вивчення і пропаганда В.Авраменком (1895 – 1981) народного танцювального мистецтва. Заснування хореографом шкіл українського танцю, виступи з їх вихованцями у містах і селах Волині і Галичини. Хореографічно – просвітницька робота В.Авраменка у Канаді і США. Розробка та реалізація концепції «українського народного балету» в умовах еміграції.

ТЕМА 2.4. Розвиток українського народно – сценічного танцювального мистецтва на сучасному етапі. 2 год.

Тенденції розвитку українського хореографічного мистецтва у 20-30-ті роки XIX століття. Виступ українських танцюристів на Міжнародному фестивалі народного танцю у Лондоні (1935 р.). Глибокий інтерес хореографів до українського танцю.

Створення Державного ансамблю народного танцю УРСР під керівництвом П.Вірського та М.Болотова (квітень 1937 р.). Співвідношення національних традицій і новаторства у балетмейстерській діяльності П.Вірського. Своєрідність творчості П.Вірського, збереження традицій української танцювальної культури.

Українська народна танцювальна культура як природна основа і невичерпний арсенал зображально-виражальних засобів професійного мистецтва.

Взаємозбагачення різних жанрів, розширення виражальної палітри, збереження і розвиток національних виконавських традицій у сучасному хореографічному мистецтві України.

Збереження і розвиток національних виконавських традицій у сучасному хореографічному мистецтві. Художні тенденції і напрямки розвитку української народної хореографії середини ХХ – початку ХХІ століття.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Народний танець в українській традиційній культурі. 2 год.

1. Історичні витоки українського народного танцю.
2. Семантика стильово-композиційних побудов та образно-символічної мови українського народного танцю.
3. Український народний танець як природна основа і невичерпний арсенал зображально-виражальних засобів професійного мистецтва.

Тема 2. Пошуки художньо-узагальнюючих засобів сценічного втілення української народної танцювальної традиції у твочій діяльності В.М.Верховинця та В.К.Авраменка. 2 год.

1. В.Верховинець - теоретик і практик української хореографії.
2. Балетмейстерська, педагогічна та наукова діяльність хореографа-фольклориста.
3. Праці В.Верховинця "Теорія українського народного танцю", "Весняночка".
4. Формування творчого методу В. Авраменка в процесі артистичної та педагогічної діяльності митця на Батьківщині.
5. Художня концепція національно-культурного відродження у творчих пошуках В. Авраменка.
6. Мистецька парадигма В. Авраменка у діяльності учнів та послідовників.

Тема 3. П.П. Вірський – реформатор української народносценічної хореографії. 1 год.

1. Українська народна хореографія як основа балетмейстерської творчості П.П.Вірського.
2. Новаторський підхід балетмейстера до створення хореографічних композицій.
3. Тематична і жанрова різноманітність творчої спадщини хореографа.
4. Значення творчості П.П.Вірського для розвитку хореографічного мистецтва.

Тема 4. Розвиток народно – сценічної хореографії в Україні на сучасному етапі. 1 год.

1. Тематична і жанрова різноманітність репертуару регіональних художніх колективів.
2. Своєрідність творчого обличчя танцювальної групи Заслуженого академічного українського народного хору ім. Г.Верьовки.
3. Самобутність хореографічного мистецтва аматорських танцювальних колективів.
4. Взаємовплив і взаємозбагачення професійного і аматорського танцювального мистецтва.
5. Роль танцювального фольклору як основи для розвитку народно – сценічного танцю.

6. Пошуки сучасних форм репрезентації національних хореографічних надбань України.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Огляд та опрацювання літератури з дисципліни.

Завдання 2. Самостійне опрацювання тем: " Народний танець у шкільній драмі ", " Танець у народних виставах "Меланка" і "Коза", "Життєвий та творчий шлях балетмейстера В.К.Авраменка", "Розвиток професійного і аматорського мистецтва України".

Завдання 3. Опрацювання окремих питань по темі " Сучасні хореографічні концепції походження танцю "Гопак".

Завдання 4. Опрацювання окремих питань по темі "Пошукова і дослідницька діяльність В.Герасимчука":

- Збирання, описування, класифікація танцювальних зразків.
- Підготовка книги "Гуцульські танці".

Завдання 5. Перегляд відеозаписів виступів ансамблів українського народного танцю: "Юність", "Ятрань", "Волинянка", "Галичина", "Дніпро", "Полісянка".

Завдання 6. Підготовка до виступів на семінарах.

Завдання 7. Систематизування вивченого матеріалу перед іспитом.

Питання до модульної контрольної роботи

1. Охарактеризувати український народний танець як компонент первісного синкретичного мистецтва.
2. Хоровод як видовищно-ігрова форма народної творчості.
3. Охарактеризувати хореографічний фольклор у циклі календарно-річної обрядовості українців.
4. Функціонування українського народного танцю в побуті.
5. Визначити роль фольклору як основи для розвитку лексики народного танцю.
6. Розкрити значення танцю в житті українського народу.
7. Охарактеризувати середовище, в якому побутовували і розвивались українські народні танці.
8. Танці інших народів у хореографічному мистецтві України. Метелиці, польки, кадрили – національний різновид європейських танців в українському народному хореографічному мистецтві.
9. Визначити стилістичні особливості українських народних танців та їх районування.
10. Охарактеризувати композиційні елементи та окремі хореографічні малюнки у хороводах.
11. Танцювальні рухи українських хороводів.
12. Класифікація хороводів за стилістичними особливостями та співвідношенням їх складових елементів.
13. Побутові танці - найчисленніша група українського народного хореографічного мистецтва.
14. Класифікація побутових танців за стилістикою.
15. Охарактеризувати танець гопак як зовнішньо – етнографічний атрибут українського народу .
16. Сюжетні танці як етап у розвитку народного хореографічного мистецтва України.
17. Назвати характерні особливості української народної хореографії.
18. Характерні особливості народної танцювальної музики.
19. Народний танець в українській традиційній культурі.
20. Історичні витоки українського народного танцю.
21. Охарактеризувати танець у звичаєво-обрядовій сфері давніх українців.
22. Семантика стильово-композиційних побудов та образно-символічної мови українського народного танцю.

23. Сучасні хореографічні концепції походження танцю "Гопак".
24. Український народний танець як природна основа і невичерпний арсенал зображально-виражальних засобів професійного мистецтва.
25. Становлення українського народно-сценічного танцювального мистецтва.
26. Поява сценічних форм народного танцю та еволюція його художньої образності.
27. Український народний танець у виставах музично-драматичних та оперних театрів.
28. Професіоналізація народного танцювального мистецтва. Балетмейстерська, педагогічна та наукова діяльність хореографа-фольклориста В.Верховинця.
29. Розвиток професійного народно-сценічного хореографічного мистецтва в ансамблі танцю П.Вірського.
30. Становлення системи хореографічної освіти і виховання.
31. Дати характеристику народного танцю в українській традиційній культурі.
32. Пошуки художньо-узагальнюючих засобів сценічного втілення української народної танцювальної традиції у творчій діяльності В.М.Верховинця та В.К.Авраменка.
33. П.П. Вірський – реформатор української народносценічної хореографії.
34. Розвиток народно – сценічної хореографії в Україні на сучасному етапі.

ОЦІНЮВАННЯ

Модуль 1 (поточний контроль)			Модуль 2 (модульний контроль)	Сума
ЗМ - 1	ЗМ - 2	ІНДЗ	ЗМ 1 – 30	100
10	10	20	ЗМ 2 – 30	

Критерії оцінювання

Модульний контроль

27-30 балів (відмінно) - виставляються, якщо студент засвоїв матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями у повному обсязі та передбаченими практичними навичками. Вміє застосовувати набуті знання на практиці, розв'язувати творчі завдання.

22-26 балів (добре) - виставляються, якщо студент засвоїв матеріал згідно програми, володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, вміє застосовувати набуті знання на практиці.

18-21 балів (задовільно) - виставляються, якщо студент засвоїв матеріал згідно програми, застосування набутих знань на практиці недостатнє.

11-17 балів (незадовільно) - виставляються, якщо студент засвоїв матеріал у недостатньому обсязі, спеціальною термінологією володіє слабо, знання поверхові.

1-10 балів (незадовільно) - виставляється, якщо студент не володіє понятійним апаратом, знання поверхові, основні практичні навички відсутні.

Поточний контроль

9-10 балів (відмінно) – виставляються, якщо студент засвоїв матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями у повному обсязі та передбаченими практичними навичками. Вміє застосовувати набуті знання на практиці, розв'язувати творчі завдання.

8 балів (добре) – виставляються, якщо студент засвоїв матеріал згідно програми, володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, вміє застосовувати набуті знання на практиці.

6-7 балів (задовільно) – виставляються, якщо студент засвоїв матеріал згідно програми, застосування набутих знань на практиці недостатнє.

4-5 балів (незадовільно) - виставляються, якщо студент засвоїв матеріал у недостатньому обсязі, спеціальною термінологією володіє слабо, знання поверхові.

1-3 бали (незадовільно) – виставляється, якщо студент не володіє понятійним апаратом, знання поверхові, основні практичні навички відсутні.

Індивідуальний проект:

18 - 20 балів (відмінно) - творче завдання виконане самостійно, повна та якісна розробка теми, оригінальність в осмисленні матеріалу, логічність, послідовність, аргументованість, літературна грамотність викладу матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, робота виконана охайно, без виправлень.

15 – 17 балів (добре) - комплексно вирішені поставлені завдання, правильно розкритий основний зміст матеріалу, правильно використано термінологію, роботу виконано без грубих помилок, можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки, які не впливають на конкретний зміст.

12 – 14 балів (задовільно) - зміст завдання викладено частково, не завжди послідовно, але суть питання в цілому розкрита, обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, у змісті роботи є помилки.

7 – 11 балів (незадовільно) - зміст роботи не розкриває тему, спеціальною термінологією студент володіє слабо, автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат, робота виконана неохайно, з помилками.

1-6 бали (незадовільно) - завдання не виконано.

Шкала оцінювання

90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-81	Добре	C	загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66	Задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1 - 34	Незадовільно	Fx	необхідне повторне вивчення курсу

35.

Модульна контрольна робота

Вимоги до відповіді.

Теоретична частина ставить за мету перевірити ґрунтовність, систематичність та цілісність знань студентів.

Студент повинен дати чітку, повну, аргументовану відповідь на поставлені запитання, продемонструвати знання з теорії та історії хореографічного мистецтва, знати основні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної хореографії, характерні особливості становлення хореографічного мистецтва та національної школи класичного танцю. Студент повинен вміти проаналізувати творчість провідних балетмейстерів, їх визначні постановки, знати зміст (лібретто) балетів, стислі біографічні дані, вказати основні балетні партії видатних виконавців, висвітити їх техніку, акторську майстерність та стиль виконання.

55-60 балів (відмінно) - виставляються, якщо студент глибоко розкриває зміст поставленого завдання, вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, застосовує одержані знання з різних дисциплін при вирішенні поставлених завдань.

48-54 балів (добре) - виставляються, якщо студент комплексно вирішує поставлені завдання, правильно розкриває основний зміст завдання, правильно використовує термінологію, вміє аналізувати і оцінювати факти і події.

40-47 балів (задовільно) - виставляються, якщо студент викладає зміст завдання частково, не завжди послідовно, відповідь неповна, але суть питання в цілому розкрита.

17-39 балів (незадовільно) - виставляються, якщо студент не розкрив основний зміст завдання, допустився значних помилок, спеціальною термінологією володіє слабо, знання поверхові.

1-16 балів (незадовільно) - виставляється, якщо студент не володіє понятійним апаратом, знання поверхові, основні практичні навички відсутні.

ЕКЗАМЕН.

Вимоги до відповіді.

Теоретична частина ставить за мету перевірити ґрунтовність, систематичність та цілісність знань студентів.

Студент повинен дати чітку, повну, аргументовану відповідь на поставлені запитання, продемонструвати знання з теорії та історії хореографічного мистецтва, знати основні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної хореографії, характерні особливості становлення хореографічного мистецтва та національної школи класичного танцю. Студент повинен вміти проаналізувати творчість провідних балетмейстерів, їх визначні постановки, знати зміст (лібретто) балетів, стислі біографічні дані, вказати основні балетні партії видатних виконавців, висвітити їх техніку, акторську майстерність та стиль виконання.

27-30 балів (відмінно) – виставляються, якщо студент глибоко розкриває зміст поставленого завдання, вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, комплексно застосовує одержані знання з різних дисциплін при вирішенні поставлених завдань.

22-26 балів (добре) – виставляються, якщо студент комплексно вирішує поставлені завдання, правильно розкриває основний зміст завдання, правильно використовує термінологію, вміє аналізувати і оцінювати факти і події.

18-21 балів (задовільно) – виставляються, якщо студент викладає зміст завдання частково, не завжди послідовно, відповідь неповна, але суть питання в цілому розкрита.

11-17 балів (незадовільно) – виставляються, якщо студент не розкрив основний зміст завдання, допустився значних помилок, спеціальною термінологією володіє слабо, знання поверхові.

1-10 балів (незадовільно) – виставляються, якщо студент не розкрив основний зміст завдання, допустився грубих помилок, не володіє спеціальною термінологією, низький рівень повноти та системи знань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Авраменко В. Українські народні танки, музика і стрій: Кн.1 та 2. – Голивуд, 1947.
2. Балог К. Танці Закарпаття. – Ужгород: Госпрозрахунковий РВВ комітету інформації, 1998.
3. Баранова Т. О космологической и религиозной концепции танца в культуре Средневековья, Ренессанса и Барокко // Традиция в истории музыкальной культуры. Античность. Средневековье. Новое время. – Л.: Изд-во государственного института театра, музыки и кинематографии имени Н.Черкасова, 1989.

4. Бачинская Н. Русские хороводы и хороводные песни: научно-популярный сборник. – М.-Л.: Музгиз, 1951.
5. Башкович Н. История хореографии всех веков и народов. – М., 1908. – Вып.1.
6. Бесіди про танець: Методичні розробки на допомогу керівникам хореографічних колективів шкіл і позашкільних установ / Укл. А.П.Тараканова. – К.: ІЗМН, 1996.
7. Блок Л. Классический танец: История и современность. – М.: Искусство, 1987.
8. Василенко К. Украинский народный танец. – М.: Искусство, 1981.
9. Васильева Е. Танец. – М.: Искусство, 1968.
10. Васильева-Рождественская М. Историко-бытовой танец: Учебное пособие. – М.: Искусство, 1987.
11. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. – К.: Музична Україна, 1990.
12. Волынский А. Книга ликований. Азбука классического танца. – М.: Изд-во «Артист. Режиссер. Театр», 1992.
13. Голейзовский К. Образы русской народной хореографии, – М.: Искусство, 1964.
14. Гуменюк А. Українські народні танці // НТЕ. – 1967. – № 1.
15. Добровольская Т. Танец. Пантомима. Балет. – Л.: Искусство, 1975.
16. Дункан А. Танец будущего. Моя жизнь / Айседора Дункан: Сборник. – К.: "Муза ЛТД", 1994.
17. Загайкевич М. Українська балетна творчість. – К.: Наукова думка, 1991.
18. Загорц М. Танцы: Пер. со словен. – М.: Ижица, 2003.
19. Королева Э. Ранние формы танца. – Кишнев: Изд-во «Штиинца», 1977.
20. Королева Э. Танец, его происхождение и методы исследования //СЭ. – 1975. – №5. – С.147-155.
21. Красовская В. Западноевропейский балетный театр. Очерки истории от истоков до середины XVIII века. – Л.: Искусство, 1979.
22. Купленник В.Нариси до історії українського народного танцю: Практичний матеріал для вчителів загальноосвітніх шкіл, шкіл нового типу та керівників гуртків позашкільних закладів. – К.: ІЗМН, 1997.
23. Різник О. Танець // Нариси української популярної культури. – К.: ЦУКД, 1998.
24. Ромм В. К методике палеохореографического анализа. – Новосибирск: Наука, 1994.
25. Російський танець. Народні витоки та регіональні особливості: Методичний посібник / Укл. Шкоріненко В.О. – К.: ДАКККіМ, 2003. – 68 с.
26. Румнев А. О пантомиме. – М.: Искусство, 1964.
27. Станішевський Ю. Танцювальне мистецтво Радянської України. – К.: Знання, 1967.
28. Степовий О. Українські народні танці: Етнографічний нарис. – Авсбург, 1946.
29. Суббота О. Жанровая типология и функции танцев как явлений художественной культуры // Педагогічна наука та мистецтвознавство на межі століть: Збірник наукових праць // Проблеми сучасного мистецтва і культури / За ред. Г.Гребенюка. – Харків: Каравелла, 1995. – С. 66-76.
30. Уральская В. Природа танца. – М.: Советская Россия, 1981.
31. Федорова Л. Африканский танец: Обычаи, ритуалы, традиции. – М.: Наука, 1986.
32. Фомин А. Понятие "танец" и его структура // Народный танец: проблемы изучения. – СПб.: Искусство, 1991. – С.60-74.
33. Чурко Ю. Белорусский народный танец. – Минск: Наука и техника, 1972.
34. Шереметьевская Н. Танец на эстраде. – М.: Искусство, 1985.

Додаткова література:

1. Абрамян Л. Первобытный праздник и мифология. – Ереван: Изд-во АН Армянской ССР, 1983.
2. Авдеев А.. Маска и ее роль в процессе возникновения театра // VII Международный конгресс антропологических и этнографических наук. – М.: Наука, 1964.

3. Авдеев А. Происхождение театра. Элементы театра в первобытном строе. – Л.-М.: Искусство, 1959.
4. Акимушкин О. Зикр // Ислам. Энциклопедический словарь. – М.: Наука, 1991.
5. Алексеев Э. Фольклор в контексте современной культуры. – М.: Советский композитор, 1988.
6. Алиев Г. Изобразительное искусство арабского мира как источник образности арабской хореографии. – М.: МАКС Пресс, 2000.
7. Алиев Г. Претворение культурных традиций Востока в хореографическом фольклоре Азербайджана. – М.: Макс Пресс, 2000.
8. Аристотель. Поэтика: Пер. зі старогрец. – К.: Мистецтво, 1967.
9. Бибииков С. Древнейший музыкальный комплекс из костей мамонта. – К.: Наукова думка, 1981.
11. Боримська Г. Самоцвіти українського танцю. – К.: Мистецтво, 1974.
12. Брабич В., Плетнева Г. Зрелища древнього мира. – Л.: Искусство, 1971.
13. Буркхардт Т. Сакральное искусство Востока и Запада: Пер. с англ. – М.: Алетейя, 1999.
14. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К.: Мистецтво, 1996.
15. Велецкая Н. Языческая символика славянских архаических ритуалов. – М.: Наука, 1978.
16. Верховинець В. Весняночка: Ігри з піснями для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. – К.: Музична Україна, 1989.
17. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. – К.: АВПТ "Оберіг", 1993.
18. Гварамадзе Е. О некоторых специфических особенностях грузинского народного танца // VII Международный конгресс антропологических и этнографических наук. – М.: Наука, 1964.
19. Гейзінга Й. Номо Ludens: Пер. з англ. – К.: Основи, 1994.
20. Герасимчук Р. Развитие народного хореографического искусства советского Прикарпатья: Автореф. дис... канд искусствovedения / ИИФЭ им. М.Рыльского АНУССР. – К., 1956.
21. Гуменюк А. Запис і принципи класифікації народних танців // НТЕ. – 1964. – № 6. – С. 37-42.
22. Гусева Н. Танцевальная драма Индии // Советский балет. – 1988. – №2. – С. 15-17.
23. Дальский А. Театрально-зрелищные действия на Крите и Микенах. – М.-Л.: Издательство Академии наук СССР, 1937.
24. Демків Я. Ярослав Чуперчук. Феномен гуцульської хореографії. – Коломия: Вік, 2001.
25. Жорницкая М. Народное хореографическое искусство коренного населения Северо-Востока Сибири. – М.: Наука, 1983.
26. Журкина Д. Индийский классический танец – основные направления и школы: Автореф. дис... канд. искусствovedения. – М., 1973.
27. Зелинский Ф. Древнегреческая религия. – К.: Синто, 1993.
28. Зигфрид В. Танец – искусство движения: красота как свойство поведения // Красота и мозг. Биологические аспекты эстетики. – М.: Мир, 1995. – С.125-155.
29. Индийские танцы: Пер. на рус. яз. / Текст: Л.Самсон. – М.: Внешторгиздат, 1987.
30. Іваницький А. Українська народна музична творчість: Посібник для вищих та середніх навчальних закладів. – К.: Музична Україна, 1990.
31. Кабо В. Синкретизм первобытного искусства // Ранние формы искусства. – М.: Искусство, 1972. – С.275-301.
32. Карабанова С. Танцы малых народов юга Дальнего Востока как историко-этнографический источник. – М.: Наука, 1979.

33. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному висвітлені: У 3 кн., 6 т. – К.: АТК "Обереги", 1994. – Кн. II, Т.3: (Весняний цикл).
34. Кирсанова Р. Откровения японского фольклора // Советский балет. – 1990. – № 1. – С. 21-23.
35. Клараунт Т., Альбайсин А. Искусство танца фламенко. – М.: Искусство, 1984.
36. Клековкін О. Сакральний театр. Генеза. Форми. Поетика.– К.: Київський державний інститут театрального мистецтва ім. І.К. Карпенко-Карого, 2002.
37. Климов А. Основы русского народного танца. – М.: Искусство, 1981.
38. Кокуленко Б. Степова Терпсихора. – Кіровоград: "Степ", 1999.
39. Королева Э. Хореографическое искусство Молдавии. – Кишинев: Картя молдовеняскэ, 1970.
40. Котовская М. Все краски индийской земли // Советский балет. – 1988. – №4. – С. 31-32.
41. Красовская В. Урок Филиппо Тальони // Советский балет. – 1989. – №1. – С. 42-45.
42. Купленік В. Козацький танець // НТЕ. – 1991. – №5. – С. 49-56.
43. Латышев В. Очерки греческих древностей. Богослужбные и сценические древности. – Спб.: Алетейя, 1997.
44. Лауэнштайн Д. Элевсинские мистерии: Пер. с нем. – М.:Энигма, 1996.
45. Лиєпа М. Хочу танцевать сто лет. – М.: Знание, 1999.
46. Лисициан С. Старинные пляски и театральные представления армянского народа. В 4-х т. – Ереван: Изд-во АН Армянской ССР, 1958.
47. Лозко Г. Українське народознавство. – К.: Зодіак – ЕКО, 1995.
48. Лукіан. Про танець // Віхи в історії античної естетики: Пер. з давньогр. та латин. – К.: Мистецтво, 1988.
49. Народні танці Волині і Волинського Полісся у записах Миколи Полятикіна. Мистецьке видання. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2005.
50. Ногачевський А. Побутові танці канадських українців. – К.: Родовід, 2001.
51. Пастух В. Модерні хореографічні напрямки в Галиччині (20-30-і роки ХХ століття). – К.: Знання, 1999.
52. Петросян Э., Хачатрян Ж. Армянский народный танец. – М.: Искусство, 1980.
53. Рыбаков Б. Язычество древней Руси. – М.: Наука, 1987.
54. Рыбаков Б. Язычество древних славян. – М.: Наука, 1994.
55. Самохвалова А. Хореографічна культура Рівненщини в контексті танцювального мистецтва України // Матеріали Всеукраїнської наукової конференції "Театральне і хореографічне мистецтво України в контексті світових соціокультурних процесів". – К., КНУКіМ. – 2004. – С. 66-68.
56. Солошенко-Тиравська Н. Тріумф української Терпсихори. – Луцьк: Медіа, 1999.
57. Танці Волині / Упоряд.А.Антипова. – К.: Мистецтво, 1973.
58. Тітов В. Народні подільські танці. – Хмельницький: Поділля, 2000.
59. Українські народні танці / Упорядкування А.І. Гуменюка. – К.: Видавництво Академії наук Української РСР, 1962.
60. Шахнович М. Первобытная мифология и философия. – Л.: Наука, 1971.
61. Шкурко Т. Танец как средство диагностики и коррекции отношений в группе // Психологический вестник. Выпуск 1. Часть 1. – Ростов на Дону, 1996. – С. 327-348.
62. Шухевич В. Гуцульщина. – Верховина, 1999.